12.9.2018

STM/SVO/ETU/Maisonlahti
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE JULKISTEN TYÖVOIMA- JA YRITYSPALVELUIDEN JÄRJESTÄMISTÄ KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI HE 62/2018 VP

Hallituksen esitys julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi sisältää ehdotukset voimassa olevan lainsäädännön muuttamiseksi siten, että työ- ja elinkeinoviranomaisten lisäksi myös palveluntuottajat voisivat haastatella työnhakijoita, arvioida työnhakijan palvelutarpeen sekä laatia työllistymissuunnitelman yhdessä työnhakijan kanssa. Tavoitteena on lisätä julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden asiakaslähtöisyyttä ja vaikuttavuutta. Muutokset edistäisivät toteutuessaan valmistautumista maakunta- ja kasvupalvelu-uudistuksen voimaantuloon ja tukisivat kasvupalvelumarkkinoiden rakentumista, ja niiden todetaan olevan luonteeltaan mahdollistavia niin, että asiakkaan palveluprosessiin liittyviä tehtäviä olisi mahdollista hankkia nykyistä laajemmin palveluntuottajilta.

Tarve saada palvelua henkilökohtaisesti asioimalla ja saada tukea työnhakuun ja työllistymisedellytysten parantamiseen on noussut voimakkaasti esiin työvoimapalveluita ja työttömyysturvaa koskevassa viimeaikaisessa keskustelussa, erityisesti niin kutsuttuun omavastuupäivin toteutettuun aktiivimalliin liittyen. Erot henkilökohtaisen palvelun saannissa Suomen, Ruotsin ja Tanskan välillä on tuotu esiin. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää kannatettavana, että työnhakijoiden mahdollisuuksia määräaikaishaastatteluihin, palvelutarpeen arviointiin ja työllistymissuunnitelman laadintaan parannetaan.

Näihin henkilöasiakkaalle tarjottaviin henkilökohtaisiin palvelutilanteisiin voi kuitenkin liittyä myös työttömyysturvan epäämisen eli seuraamuksen uhka, jos työnhakija ei toimiin osallistu. Esityksessä ehdotetaan, että henkilöasiakkaan mahdolliseen moitittavaan menettelyyn liittyvästä työttömyysetuuden menettämisestä ratkaisun tekisi TE-toimisto. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää rajausta tärkeänä henkilön oikeuksien ja velvollisuuksien kannalta.

Esityksessä ehdotetaan, että jatkossa työttömyysetuuden maksajat ratkaisisivat itsenäisesti sen, voidaanko työllistymistä edistävän palvelun ajalta maksaa työttömyysetuutta korvauksettoman määräajan, työssäolovelvoitteen taikka ammatilliseen koulutukseen liittyvän rajoituksen estämättä. Sosiaali- ja terveysministeriö kannattaa kyseisiä ehdotuksia.

Esityksessä on kyse momentin 32.30.51 käyttötarkoituksen muuttamisesta, eikä esitykseen sisälly lisämäärärahaesitystä. Esitykseen sisältyy arvio ehdotetusta muutoksesta suhteessa työttömien henkilöiden mahdollisuuksiin päästä tarkoituksenmukaisiin työllistymistä edistäviin palveluihin, millä puolestaan on liittymäkohta työttömyysetuuden saajien mahdollisuuksiin täyttää niin kutsutun omavastuupäivin toteutetun aktiivimallin mukaiset edellytykset. Sosiaali- ja terveysministeriön käsityksen mukaan ehdotus voi käytännössä johtaa siihen, että työllistymistä edistävien palveluiden ja muiden julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaisten palveluiden (sekä TE-toimiston itsensä järjestämänä että palveluntuottajilta ostettuna) järjestämiseen ja hankkimiseen käytettävissä olevia varoja vähentää korvaukset, jotka tulisivat maksettavaksi palveluntuottajille. Jos muutoksella kuitenkin on myönteinen vaikutus julkisen työvoima- ja yrityspalvelun vaikuttavuuteen ja tehokkuuteen, ja jos palveluntuottajat pystyvät tuottamaan työnhakijan palveluprosessiin liittyviä tehtäviä kustannustehokkaammin kuin julkinen sektori, tämä mahdollinen vaikutus vähenee.

Muilta osin sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole esitykseen lausuttavaa.

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi